

ΚΑΠ 2023-2026 ΦΑΚΕΛΟΣ

Από το Σεπτέμβριο ξεκινάει ο αγώνας για τις επιδοτήσεις

Οι απαιτήσεις για πρασίνισμα, συνδεδεμένες αρχίζουν με τις φθινοπωρινές σπορές

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΟΝΤΟΝΗ
kontonis@agronews.gr

Με το τέλος των φετινών ετήσιων ΟΣΔΕ έληξε και επίσημα η τρέχουσα προγραμματική περίοδος όσον αφορά τους κανονισμούς των άμεσων ενισχύσεων που διήρκεσε μία 7ετία. Σε περίπου 2-3 μήνες που θα πρέπει να αγοράσουν 50% περισσότερους πιστοποιημένους σπόρους οι σιτοπαραγωγοί για να λάβουν τη νέα συνδεδεμένη, ουσιαστικά θα γίνει κατανοητό πως μπαίνουμε πλέον στη νέα ΚΑΠ (βλ. σελ. 4). Ακόμη και όταν θα λιπάνουν πριν σπείρουν θα πρέπει να σκεφτούν ότι θα λάβουν ενίσχυση για την αγορά παρεμποδισμένων λιπασμάτων. Σε λίγο καιρό λοιπόν, τίθενται σε εφαρμογή οι νέοι κανόνες για τα δικαιώματα, τις με-

ταβιβάσεις, το Εθνικό Απόθεμα, ενώ πλέον την ίδια «αγωνία» που ένιωθαν όσοι έκαναν αιτήσεις σε αγροπεριβαλλοντικά (βιολογικά κ.λπ) θα την νιώθει η πλειοψηφία των αγροτών για τη λήψη του νέου πρασινίσματος από την ερχόμενη περίοδο. Εδώ παρουσιάζεται μία νέα 10άδα ερωταπαντήσεων που στόχο έχουν να αποκρυσταλλώσουν τους όρους λήψης των άμεσων ενισχύσεων. Αυτές βασίζονται στον Εθνικό Φάκελο και ορισμένα στοιχεία της αναθεώρησης όπως έγιναν γνωστά από το ρεπορτάζ. Είναι προφανές πως ακόμη υπάρχει μεγάλη σύγχυση ως προς το μέλλον των δικαιωμάτων και αυτό γεννάται από την έλλειψη επίσημης ενημέρωσης από πλευράς ΥΠΑΑΤ, το οποίο αναλώθηκε πέρσι σε «νερωμένες» πολύωρες ενημερωτικές ημερίδες

με γενικόλογες παρουσιάσεις. Φέτος δεν υπάρχει ούτε αυτή η ενημέρωση.

Το παράδειγμα με τον σιτοπαραγωγό δεν επιλέχθηκε τυχαία, γιατί ακόμη δεν είναι σε θέση να ξέρει ποιες καλλιεργητικές αποφάσεις να λάβει εφόσον το τελικό στρατηγικό σχέδιο δεν έχει δημοσιευθεί και ούτε πρόκειται τουλάχιστον σύντομα. Το γεγονός βέβαια ότι η οποιαδήποτε αγωνία για το οριστικό στρατηγικό σχέδιο, ξεκινά και τελειώνει προς το παρόν ως προς το μέλλον των συνδεδεμένων ενισχύσεων (βλ. σελ. 30) είναι ακόμη ένας παράγοντας που αποπροσανατολίζει τους παραγωγούς, ενώ αδικεί και τις άλλες αλλαγές που έρχονται στις άμεσες ενισχύσεις. Παράλληλα μένουν κρίσιμες διευκρινίσεις για τον ενεργό αγρότη και το Εθνικό Απόθεμα.

“

«Δείξε μου τα λεφτά»

Το υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης πέρσι αναλώθηκε σε «νερωμένες» πολύωρες ενημερωτικές ημερίδες με γενικόλογες παρουσιάσεις για τη νέα ΚΑΠ, χωρίς να δίνει να καταλάβουν οι αγρότες ακριβώς το τι θα λάβουν

Οι φετινές αιτήσεις ΟΣΔΕ και οι μεταβιβάσεις δικαιωμάτων διαμορφώνουν τη βάση που θα μοιραστούν οι επιδοτήσεις το 2023. Απαιτείται προσοχή για την αναδιανεμητική και το πριμ νεαρών

10 Απαντήσεις για τις άμεσες ενισχύσεις

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΟΝΤΟΝΗ
kontonis@agronews.gr

Με τις υποχρεώσεις της νέας ΚΑΠ να ξεκινάνε και επίσημα από τις φετινές φθινοπωρινές σπορές, η Agrenda παρουσιάζει έναν νέο 10άλογο ερωταπαντίσεων για τα καθεστώτα άμεσες ενίσχυσης. Τα βήματα που θα διαμορφώσουν τη νέα πραγματικότητα στα δικαιώματα, τα κλειδιά της αναδιανεμητικής

και το πριμ νεαρών αγροτών παρουσιάζονται μεταξύ άλλων. Παράλληλα, μία ακόμη μεγάλη αλλαγή ετοιμάζεται για τις μεταβιβάσεις, καθώς πλέον η ποινή θα μπαίνει και για την αγορά δικαιωμάτων χωρίς γη μεταξύ συγγενικών προσώπων. Επιπλέον πρέπει να γίνει σαφές πως πλέον τα δικαιώματα χάνουν μεγάλο μέρος της δύναμής τους. Όχι μόνο γιατί μειώνεται η αξία τους αλλά γιατί απειμπέκο-νται από σημαντικά καθεστώτα ενισχύσεων.

Πρασίνισμα
Ακόμη και αν δεν έχει στην κατοχή του κανένα δικαίωμα, ο αγρότης μπορεί να λάβει στη νέα ΚΑΠ το νέο πρασίνισμα

Πρέπει να γίνει σαφές πως πλέον τα δικαιώματα χάνουν μεγάλο μέρος της δύναμής τους.

1 Ποιοι θα είναι δικαιούχοι άμεσων ενισχύσεων

Δικαιούχοι άμεσων ενισχύσεων θα είναι οι ενεργοί αγρότες. Στις άμεσες ενισχύσεις περιλαμβάνονται το νέο πρασίνισμα, η βασική πληρωμή, οι συνδεδεμένες και η αναδιανεμητική. Επίσης περιλαμβάνεται η συμπληρωματική ενίσχυση νεαρών αγροτών, σε αυτήν την περίπτωση θα πρέπει ο ενεργός αγρότης να είναι και κάτω των 40 ετών. Επιπλέον, οι ενεργοί αγρότες θα είναι δικαιούχοι της εξισωτικής (εξαορύσονται οι άμεσα συνταξιοδότη).

Όσοι αγρότες λάβουν με βάση το ΟΣΔΕ 2022 και μέχρι τέλος του έτους έως 5.000 ευρώ άμεσες ενισχύσεις, θα θεωρούνται αυτόματα ενεργοί το 2023 και δεν θα έχουν άλλες προϋποθέσεις για να οριστούν ως τέτοιοι. Οι υπόλοιποι θα πρέπει να έχουν κάνει εγγραφή στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων και να δηλώνουν ΚΑΔ του πρωτογενούς τομέα. Προφανώς, όλοι αυτοί είναι και υποχρεώ για ένταξη στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ και να κρατούν βιβλία. Δεν έχει οριστεί ελάχιστη αγροτική δραστηριότητα (σε όρους εισοδήματος) από το στρατηγικό σχέδιο της ΚΑΠ. Δεν θα εξαιρεθούν οι ετεροεπαγγελματίες, σύμφωνα με υπαγόρευση της Κομισιόν.

2 Ποια είναι τα βήματα για τον καθορισμό δικαιωμάτων 2023

Πρώτο βήμα: Ο ίδιος αριθμός δικαιωμάτων του 2022 ύστερα από τις μεταβιβάσεις, μεταφέρεται το 2023.

Δεύτερο βήμα: Πραγματοποιείται ο επαναυπολογισμός της αξίας τους σύμφωνα με το νέο δημοσιονομικό ταβάνι των αγρονομικών περιφερειών. Εφαρμόζεται απευθείας μείωση στην αξία:

- Αροτραίες: 20,5%
- Μόνιμες καλλιέργειες: 19,5%
- Βοσκοτόπια: 13,1%

Η μείωση αυτή πραγματοποιείται για την τήρηση των περιφερειακών ανώτατων ορίων η αξία των δικαιωμάτων ενίσχυσης θα προσαρμόζεται γραμμικά κάθε χρόνο. Τα περιφερειακά ανώτατα όρια ετησίως είναι 408.026.727 ευρώ στα αροτραία, 246.068.750 ευρώ στις μόνιμες καλλιέργειες και 236.916.659 ευρώ στα βοσκοτόπια.

Τρίτο βήμα: Πραγματοποιείται σύγκλιση (βλ. ερώτημα νούμερο 3).

3 Με ποιον τρόπο πραγματοποιείται η σύγκλιση;

Το μοντέλο τούνελ για τη σύγκλιση δικαιωμάτων που θα ξεκινήσει το 2023 προκρίνεται στη χώρα μας, το οποίο ουσιαστικά φέρνει από του χρόνου όλα τα δικαιώματα να έχουν αξία τουλάχιστον 70% σε σχέση με τον μέσο όρο. Ετησίως το ποσοστό σύγκλισης θα αυξάνεται κατά 10% φτάνοντας τελικώς στην πλήρη εξίσωση το 2026. Με αυτόν τον τρόπο στις αροτραίες εκτάσεις κανέναν δεν θα έχει δικαίωμα κάτω από 16 ευρώ μετά τη σύγκλιση. Στις δενδρώδεις εκτάσεις το ποσό ελάχιστου δικαιώματος ανέρχεται στα 20 ευρώ και στα βοσκοτόπια στα 13 ευρώ. Το συγκεκριμένο μοντέλο είναι αυτό που ακολουθείται και σήμερα με τη διαφορά ότι την τρέχουσα περίοδο υπάρχει ο «κόφτης» του 30% για τη μείωση των υψηλών δικαιωμάτων, και φυσικά η σύγκλιση είναι στο 60%. Αυτό ισχύει για το 2023, καθώς το 2024 θα πρέπει να αυξηθούν τα δικαιώματα στο 80% του θεωρητικού μέσου όρου, το 2025 στο 90% και το 2026 στο 100%.

4 Πώς θα γίνονται οι μεταβιβάσεις;

Το καθεστώς των μεταβιβάσεων δικαιωμάτων θα παραμείνει στις διαδικασίες ίδιο με αυτό της τρέχουσας περιόδου, με βασικές διαφορές ωστόσο στην παρακράτηση. Δηλαδή, τα δικαιώματα ενίσχυσης θα μεταβιβάζονται μόνο σε ενεργούς γεωργούς που πρέπει να κατέχουν και γη, η οποία πρέπει να διατηρείται σε καλή γεωργική κατάσταση. Τα δικαιώματα ενίσχυσης μεταβιβάζονται μόνο εντός της αγρονομικής περιφέρειας όπου χορηγήθηκαν. Κατά την οριστική μεταβίβαση ή μίσθωση δικαιωμάτων ενίσχυσης χωρίς γη, θα πραγματοποιείται μείωση στον αριθμό των δικαιωμάτων που καταλήγουν στον λήπτη (νέο), υπέρ του αποθέματος. Η παρακράτηση δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση μεταβίβασης δικαιωμάτων λόγω κληρονομιάς. Δεν αναφέρεται πουθενά στον στρατηγικό σχεδιασμό ότι η παρακράτηση δεν θα γίνεται σε περιπτώσεις μεταβίβασης δικαιωμάτων μεταξύ συγγενών α' βαθμού. Αυτό είναι μία βασική διαφορά στην τρέχουσα περίοδο. Επίσης, θα απαγορεύονται μεταβιβάσεις δικαιωμάτων που ελήφθησαν από το Εθνικό Απόθεμα.

5 Ποιοι θα είναι δικαιούχοι Εθνικού Αποθέματος;

1. Πρόσβαση στο απόθεμα έχουν μόνο οι ενεργοί γεωργοί οι οποίοι έχουν αιτηθεί τη χορήγηση δικαιωμάτων βασικής ενίσχυσης από το απόθεμα στην Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης στα πλαίσια του καθεστώτος της βασικής ενίσχυσης, έως την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της ενιαίας αίτησης ενίσχυσης του έτους ενίσχυσης.
2. Το κατώτατο όριο επιλέξιμης έκτασης ανά εκμετάλλευση που απαιτείται για τη χορήγηση δικαιωμάτων βασικής ενίσχυσης από το απόθεμα, είναι 4 στρμ..
3. Δικαιώματα αποθέματος δίνονται μόνο σε επιλέξιμες εκτάσεις.
4. Δικαιούχοι αποθέματος ορίζονται κατά προτεραιότητα, οι γεωργοί νεαρής ηλικίας που αρχίζουν για πρώτη φορά γεωργική δραστηριότητα και οι νεοεισερχόμενοι στη γεωργία.

Ο επαναυπολογισμός της αξίας δικαιωμάτων γίνεται με βάση το δημοσιονομικό ταβάνι.

6 Ποιοι είναι οι όροι λήψης αναδιανεμητικής ενίσχυσης;

Αναδιανεμητική ενίσχυση θα λάβουν όσοι το 2023 δηλώσουν στο ΟΣΔΕ εκτάσεις: Αροτραίες καλλιέργειες 20-110 στρέμματα, δενδρώδεις καλλιέργειες 10-40 στρέμματα, βοσκοτόπια 10-170 στρέμματα. Η λήψη της αναδιανεμητικής ενίσχυσης (κοντά στα 10 ευρώ το στρέμμα) θα εξετάζεται ξεχωριστά για κάθε αγρονομική περιφέρεια. Αυτό σημαίνει ότι κάποιος που έχει 300 στρέμματα βαμβάκι και 30 στρέμματα αμύγδαλα, θα λαμβάνει κανονικά την αναδιανεμητική για τα αμύγδαλα παρότι ξεπερνά το στρεμματικό όριο στο βαμβάκι, καθώς μιλάμε για ξεχωριστές αγρονομικές περιφέρειες. Φυσικά, μπορεί κάποιος να λάβει αναδιανεμητική ενίσχυση και στις τρεις περιφέρειες ενίσχυσης. Δεν θα χορηγείται πλεονέκτημα σε γεωργούς, οι οποίοι αποδεδειγμένα μετά την 1-1-2022 διαιρούν την εκμετάλλευσή τους με μοναδικό σκοπό την είσπραξη αναδιανεμητικής ενίσχυσης, τονίζεται στο στρατηγικό σχέδιο της νέας ΚΑΠ.

Μοντέλο τούνελ
Το μοντέλο τούνελ για τη σύγκλιση δικαιωμάτων που θα ξεκινήσει το 2023 προκρίνει η χώρα μας, ήτοι να έχουν αξία τουλάχιστον 70% σε σχέση με το μέσο όρο

7 Χωρίς δικαιώματα ποιες ενισχύσεις μπορώ να πάρω;

Ακόμη και αν δεν έχει στην κατοχή του κανένα δικαίωμα, ο αγρότης μπορεί να λάβει στη νέα ΚΑΠ το νέο πρασίνισμα, την συμπληρωματική ενίσχυση νεαρών αγροτών, τη συνδεδεμένη και την αναδιανεμητική ενίσχυση. Με λίγα λόγια θα αποκαλείται μόνο από τη βασική ενίσχυση, δηλαδή το λεγόμενο τσεκ. Σημειώνεται εδώ πως κάποιες δράσεις από το νέο πρασίνισμα ίσως να είναι ανάλογες του ζωικού κεφαλαίου και όχι της έκτασης.

8 Δικαιούμαι συμπληρωματική ενίσχυση νεαρών;

Το 2023 θα λάβουν συμπληρωματική ενίσχυση νεαρών αγροτών (7 ευρώ το στρέμμα) όσοι έχουν ήδη εγκατασταθεί κατά τη διάρκεια των πέντε ετών (από το 2018 και μετά) που προηγούνται της πρώτης υποβολής αίτησης για το καθεστώς βασικής ενίσχυσης και είναι ηλικίας έως 40 ετών κατά το έτος υποβολής της αίτησης.

9 Πώς θα γίνεται η ένταξη στις πράσινες δράσεις

Ετησίως οι αγρότες θα καλούνται να δηλώνουν μέσω ΟΣΔΕ σε ποιες δράσεις συμμετείχαν ή προτίθενται να συμμετέχουν κατά τη διάρκεια της καλλιεργητικής χρονιάς. Για παράδειγμα, σύμφωνα με το στρατηγικό σχέδιο προβλέπεται ενίσχυση για την εφαρμογή βιοδιαγεργιών. Ο αγρότης θα δηλώνει ότι πράγματι εφάρμοσε βιοδιαγεργίες στο κτήμα του με τα σχετικά παραστατικά. Έπειτα έως τον Δεκέμβριο θα πιστώνεται το σχετικό ποσό που δικαιούται στον λογαριασμό του.

10 Πότε θα γίνονται οι πληρωμές των ενισχύσεων

Η προκαταβολή του τσεκ τον Οκτώβριο αναμένεται να περιλαμβάνει πλέον εκτός από τη βασική ενίσχυση και την αναδιανεμητική. Τον Δεκέμβριο θα πληρώνονται οι δράσεις από το νέο πρασίνισμα και η συμπληρωματική ενίσχυση των νεαρών αγροτών. Οι συνδεδεμένες ενισχύσεις θα πληρώνονται σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που ισχύει και στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο.

Οι συνδεδεμένες θα καθορίσουν την τελική αξία της βασικής

Οι «νάρκες» που άφησε πίσω του ο Λιβανός συνεχίζουν να σαμποτάρουν τον σχεδιασμό

Γύρω από τις συνδεδεμένες ενισχύσεις περιστρέφεται το θέμα της οριστικοποίησης του στρατηγικού σχεδίου της ΚΑΠ στην Ελλάδα, με την «κληρονομιά» Λιβανού που ήθελε να χωρέσει με το ζόρι την παλιά λίστα στο πλάνο που εστάλη στην Κομισιόν, να ταλαιπώρει ακόμη και σήμερα τις εθνικές αρχές. Σε συνέχεια αυτού και με δεδομένο ότι έρχεται χρονιά εκλογών, είναι βέβαιο ότι στο ΥΠΑΑΤ δεν θα «σπάσουν αυγά», παρά το γεγονός ότι βούληση της νέας ηγεσίας ήταν να μπουν λίγα προϊόντα τα οποία μάλιστα θα αναθεωρούνταν τακτικά μετά από 2 έτη εφαρμογής, με τα υπόλοιπα χρήματα να πηγαίνουν στη βασική ενίσχυση. Σημειώνεται εδώ πως με αυτόν τον τρόπο θα εξοικονομούσαν για το το τσεκ περί τα 100 εκατ. ευρώ.

Πάντως, οι τελευταίες πληροφορίες αναφέρουν πως είναι ζήτημα λίγων τεχνικών λεπτομερειών μέχρι να οριστικοποιηθεί το ελληνικό πλάνο ΚΑΠ και να γνωστοποιηθεί και το περιεχόμενό του. Τα θολά σημεία του στρατηγικού σχεδίου παραμένουν, με τα πιο κρίσιμα να είναι τα εξής:

- **Συνδεδεμένες ενισχύσεις:** Όπως αναφέρεται και παραπάνω δεν πρόκειται να γίνει μεγάλη αναθεώρηση, ή τουλάχιστον προς τα εκεί πηγαίνει η προσπάθεια του ΥΠΑΑΤ. Προς το παρόν μόνες σίγουρες είναι οι εξής: Σκληρό και μαλακό σιτάρι, κριθάρι, καλαμπόκι, ρύζι, βιομηχανική ντομάτα, ζωοτροφές (πρωτεϊνούχες και μηδική), η βοοτροφία και η αιγοπροβατοτροφία. Το τρένο της συνδεδεμένης έχουν χάσει εκτός απροόπτου ζαχαρότευτλα, σπαράγγια και ακρόδρυα.

- **Ενεργός αγρότης:** Μένει η διευκρίνιση για το αν θα υπάρξουν τελικά οι υποχρεώσεις για παραστατικά που θα αποδεικνύουν το αγροτικό εισόδημα έως ένα ποσοστό του συνολικού.

- **Νέο πρασίνισμα:** Υπάρχει αναθεώρηση των δράσεων και θα υπάρξει νέα λίστα. Παράλληλα, αναμένεται και αλλαγή σε κάποια ποσά ενίσχυσης με βάση τα αυξημένα κοστολόγια των παραγωγών.

- **Εθνικό Απόθεμα:** Μένει η διευκρίνιση

Τουλάχιστον το 4% της αρόσιμης γης θα πρέπει να το αφιερώνουν οι αγρότες το 2024 σε αγρανάπαυση.

Οι τελευταίες πληροφορίες αναφέρουν πως είναι ζήτημα λίγων τεχνικών λεπτομερειών μέχρι να οριστικοποιηθεί το ελληνικό πλάνο ΚΑΠ

”

ση για το αν θα μπορούν να λάβουν το Εθνικό Απόθεμα και άλλες κατηγορίες αγροτών πέρα από νέους και νεοεισερχόμενους. Επιπλέον, θα πρέπει να ξεκαθαριστεί το εάν θα μπορέσουν να κάνουν αιτήσεις όσοι νέοι έχουν ήδη λάβουν δικαιώματα από το Απόθεμα, στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τους Νέους Αγρότες του 2022.

- **Δικαιώματα:** Μένει να καθαρογραφεί ο τρόπος και ο μηχανισμός σύγκλισης. Επίσης θα υπάρξει αλλαγή στα ποσά του θεωρητικού μέσου όρου σε σχέση με το αρχικώς υποβληθέν στρατηγικό σχέδιο, η οποία όμως θα είναι μικρή.

- **Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης:** Χωρίς τις μεγάλες αλλαγές σε σχέση με το προσχέδιο που κατατέθηκε το Δεκέμβριο, θα υποβληθεί το αναθεωρημένο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης. Σύμφωνα με το ρεπορτάζ, στο ΠΑΑ έχει γίνει περισσότερο ένα «ρετουσάρισμα» όπως αναφέρει στην εφημερίδα Agrenda στέλεχος των διαχειριστικών αρχών με γνώση των διαβουλεύσεων αυτών. Υπενθυμίζεται πως το νέο ΠΑΑ μοιάζει σε πολλά σημεία με το τρέχον πρόγραμμα, ενώ έχουν γίνει κάποιες προσθήκες μέτρων, κυρίως για τους κτηνοτρόφους.

Υποχρέωση αγρανάπαυσης 2023

Παράλληλα αναμένονται και οι εθνικές αποφάσεις που αφορούν την παρέκκλιση από την υποχρέωση αγρανάπαυσης και αμειψισποράς για τις αροτραίες καλλιέργειες το 2023. Εκτός απροόπτου, η ελληνική πλευρά θα επιλέξει να κινηθεί με ενεργή την εξαίρεση όπως έκανε και φέτος. Οι υποχρεώσεις αυτές αφορούν τη λήψη της βασικής ενίσχυσης. Ως εκ τούτου από το 2024 και όχι το 2023, όλοι οι αγρότες σύμφωνα με το ελληνικό στρατηγικό σχέδιο θα έχουν την υποχρέωση:

- Στις εκμεταλλεύσεις με εκτάσεις αροτραίων καλλιεργειών άνω των 100 στρεμμάτων, να εφαρμόζουν αμειψισπορά. Εξαιρούνται οι ορυζώνες, και εκτάσεις που άνω του 75% αυτών καλλιεργείται με ψυχανθή ή ζωοτροφές.

- Τουλάχιστον το 4% της αρόσιμης γης σε επίπεδο εκμετάλλευσης θα πρέπει να το αφιερώνουν σε αγρανάπαυση. Τουλάχιστον το 3% της αρόσιμης γης σε επίπεδο εκμετάλλευσης θα πρέπει να το αφιερώνουν σε μη παραγωγικές περιοχές και χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένης της γης αγρανάπαυση όταν ο γεωργός δεσμεύεται να αφήνει τουλάχιστον το 7% της αρόσιμης γης άσπαρτο, στα πλαίσια σχετικού οικολογικού σχήματος.